

EPAM EKONOMİ VE POLİTİKA
Araştırmaları Merkezi
İSTİNYE ÜNİVERSİTESİ

Haftalık Dış Politika ve Ekonomi Bülteni

80. Bülten

İSÜ | İSTİNYE
ÜNİVERSİTESİ
İSTANBUL

istinye.edu.tr | 0850 283 60 00

[f /istinyeuniv.edu](https://www.facebook.com/istinyeuniv.edu) [t /istinyeunivedu](https://www.instagram.com/istinyeunivedu) [i /istinyeunivedu](https://www.youtube.com/istinyeunivedu)

İngiltere: Dost Mu, Düşman mı?

Doç. Dr. Fahri Erenel-EPAM Müdürü

Avrupa Birliğinden 01 Ocak 2021 tarihi itibari ile ayrılan İngiltere ile Ülkemiz arasında imzalanan serbest ticaret anlaşması sonucu iki ülke arasında ticaret rejimi belirlenmiş, Türkiye, Gümrük Birliği Anlaşması sonucu elde ettiği kazanımları korumayı başarmıştır.

İngiltere, Avrupa Birliği ile serbest ticaret anlaşması bulunan 70'e yakın ülkenin bir kısmı ile bu anlaşmayı imzalamış ve imzalamak için görüşmelere devam etmektedir. Ticari ilişkiler açısından iyi bir anlaşmadır. Siyasi ve güvenlik boyutuna evrilmesi beklenebilir mi? Elbette olabilir. Ancak, atılacak adımlarda çok dikkatli olmamız gerektiğini tarih bize söylüyor.

İngiltere'nin Dünya'yı ve özellikle Ortadoğu'yu şekillendirmede ABD ve Fransa'nın çok önünde olduğunu ve hatta onların yol göstericisi olduğuna dikkate çekerek, tarihin yalan söylemediğini, dost ve düşman ayırımına birkaç güzel söylem ile karar verilmemesi gerektiğini hatırlatmada yarar olacaktır diye düşünüyorum.

27 Ekim 2020 tarihinde İngiltere, Kıbrıs adası güneyinde bugüne kadar ki en kapsamlı deniz tatbikatını gerçekleştirmiştir. Fransa'nın ve GKRY'nin de katılım gösterdiği Limos açıklarındaki tatbikata, İngiltere sancak gemisi HMS Albion ve üç savaş gemisiyle katılmıştır. İngiltere Donanma Komutan Yardımcısı Phil Dennis "Bu harekat Britanya'nın, NATO müttefikleri ve partnerleriyle işbirliği halinde Avrupa'nın savunması ve güvenliğine yönelik taahhüdüne bağlılığını ortaya koymaktadır" demiş ve "GKRY'nin İngiltere için Doğu Akdeniz'de ve Akdeniz bölgesi genelinde çok önemli bir partner olduğunu belirterek, tatbikatın bilgi ve deneyim alışverişi için büyük bir fırsat sunduğunu kaydetmiştir. Tatbikata katılan HMS Albion, İngiliz Donanması'nın 1915'te Birinci Dünya Savaşı sırasında Çanakkale Boğazı'na yönelik saldırıda kullandığı zırhlı ile aynı adı taşıması tatbikatın ayrı bir dikkat çekici yönünü oluşturmaktadır.

Sykes-Picot anlaşmasının Ortadoğu'yu ne hale getirdiğini bilmeyen yok. Devam eden kan ve gözyaşının baş sorumlusu iki ülke ortak tatbikat yapabiliyor. Diğer taraftan İngiltere'nin Balfour Deklarasyonu ile Filistin topraklarında etrafına dehşet saçan, devlet terörizminin en tipik örneğini oluşturan İsrail'in kurulmasına öncülük ettiği de unutulmamalıdır. Zamanın İngiltere Dışişleri Bakanı Arthur Balfour'un 2 Kasım 1917'de Yahudi liderlerden Rothchild'e gönderdiği mektup ile başlayan bu süreçte İngilizler Yahudi grupları kullanarak Birinci Dünya Savaşı'nda ABD ve Rusya'yı yanına çekmeye çalışmıştır

Bunun en önemli nedeni ABD Başkanı'nın iki danışmanı ve Sovyet devriminin iki numaralı ismi Leon Troçki'nin Yahudi oluşlarıdır.İngilizleri Balfour Deklarasyonu'nu yayınlama konusunda ikna eden iki isim dikkat çekicidir: Haim Weizmann ve N. Skolov. Bu iki isim, bölgede kurulacak Yahudi devletinin İngiltere'nin Orta Doğu çıkarları için de yararlı olacağı konusunda İngiliz yönetimini ikna etmişlerdir. Bu arada Haim Weizman, 1949 yılında kuruluşunu ilan ettikten sonra İsrail'in ilk Cumhurbaşkanı olmuştur. Balfour Deklarasyonu'nun ilan edilmesinin ardından 9 Aralık 1917 tarihinde İngilizler Kudüs'ü işgal etmiş, Filistin'e yoğun bir şekilde Yahudi göçü gerçekleştirmiştir. Balfour Deklarasyonu ile Yahudilere Filistin'de toprak sözü veren İngilizler, Şerif Hüseyin'e de bölgede büyük bir Arap devleti kurulması konusunda da söz vermişti.

Şerif Hüseyin'in oğlu bu durumu şu şekilde nakletmektedir. "Müttefikler daha doğrusu İngilizler, babama Osmanlı İdaresine isyan edip, İmparatorluğun düşmanları ile işbirliği yapmanın karşılığında kendisini Hicaz Krallığına getirmek vaatlerini tuttular. Ancak bir süre sonra Yahudiler onu düşürdüler Suud kral oldu.Babam İngilizlerin himayesinde Kıbrıs'a yerleşti ve orada çok ağır hastalandı. Onu Amman'a getirdim. Bir gün bando İzmir marşını çalarken.-ben velinimetime ihanet etmiş asi bir kulum,günahım büyüktür.Kral olacağımı sandım.Tanrı beni sürgünlüğe düşürdü,hasta oldum,buraya sığındım-sözlerini büyük bir vicdan azabı içinde söylediğini duydum.

İngiltere, Ortadoğu'da Fransa ile birlikte başarısız 16 devletin kurulmasını sağlayarak istikrarsız bir Ortadoğu'nun şekillenmesinin baş sorumlusu olarak 1945 yılında dünya siyasetinden çekilmiş ve yerini ABD'ye devretmiş olsa bile kötülüklerin anası hep İngiltere olmuştur.

Kıbrıs adasını Osmanlı İmparatorluğundan kiralayan, ancak asla geri teslim etmeyerek Kıbrıs'taki mevcut durumun sorumlusunda,1974 yılında Rumların yaptığı katliamlara seyirci kalarak garantörlük hakkını müdahale için kullanmayarak hayatını vahşice kaybeden Türklerin sorumlusu da İngiltere'dir.

Çanakkale'de, İstanbul'un işgalinde, Mondros Mütarekesinde, Sevr Anlaşmasında, Musul ve Kerkük dahil birçok öz be öz Türklerin yaşadıkları bölgelerin yitirilmesinde, Anadolu'nun işgali için Yunanlıları ve Anadolu İhtilalini engellemek için her türlü yolu kullanmada, Bakü'de İngiltere hep karşımızda olmuştur. Ve ilginçtir hep de yenilmiştir. Ancak, Lawrance gibi ajanlar ile insanları satın alarak sonuç elde etmeye çalışmıştır.

Sözde Kıbrıs Cumhuriyeti ile 2014 yılında tek taraflı imzaladığı ve üslerdeki taşınmazların mal sahiplerince kullanılmasını öngören, üsler bölgesinin statüsünün değişmesi anlamına gelen, bu düzenlemenin içeriği hakkında garantör konumundaki Türkiye ve 1960 Antlaşmalarında imzası bulunan Kıbrıs Türk tarafıyla zamanlıca danışmaya tenezzül etmeden anlaşmanın yürürlüğe girdiğini açıklayan İngiltere değil midir?

ABD, Avrupa Birliği ve özellikle İngiltere'nin Kıbrıs Adasına son zamanlarda artan ilgilerinin altında hidrokarbon kaynaklarının yatmakta olduğu aşikardır. Avrupa Birliği'nin, GKRY'ni uluslararası hukuku çiğneyerek hızlı bir şekilde üyeliğe almasının nedeni de budur. GKRY topraklarında Agratur ve Dikelya adında iki askeri üsse sahip olan İngiltere'nin, bu üslerin bulunduğu bölgedeki denizde petrol arama çalışmaları yapmakta, petrolden pay kapmak için askeri üslerini "egemen devlet toprağı" sayarak karasularını 3 milden 12 mile çıkarmaya çalışmaktadır. "İngiltere'nin Ada'da devleti mi var ki karasularını genişletme talebinde bulunmaktadır?.Elbette hayır. İngiltere'nin asıl niyetinin petrolden pay kapmak olduğu dikkatlerden uzak tutulmamalıdır.

İngiltere için dost ve düşman tanımı asla olmamıştır. Reel politik yani gerçekler, kısacası İngiltere'nin menfaatinin gerektirdiği ölçüde dost veya düşmansınız. Bu sözleri ABD'nin geçen yıl Türkiye için söylediğini hatırlayalım.

Ne Doğu, Ne Batı Ama Merkez Prof.Dr.Anıl Çeçen

Uluslararası konjonktürdeki son gelişmeler yüzünden Türkiye son zamanlarda eksen tartışmaları ile uğraşmaktadır. Bir eksen kayması tartışması giderek öne çıkarken, batının Türkiye'deki Truva atı konumundaki bazı kalemşorlar ve mandacı kafa yapısına sahip olan bazı aydınlar, giderek Türkiye Cumhuriyeti'nin bir eksen kaymasına sürüklendiğini ileri sürmektedirler. Onlara göre Türkiye giderek batı dünyasından kopmakta ve zaman içerisinde doğuya doğru kayarak ciddi bir eksen kayması yaşamaktadır. Batıdan doğuya doğru yaşanmakta olan bu eksen kayması yüzünden Türkiye'nin jeopolitik konumu değişmekte ve Türk devleti giderek bir batılı devlet olmaktan çıkarak üçüncü dünya ya da doğu devletlerine benzemektedir. Batıdan doğuya doğru bir kayma gösteren Türkiye'nin, bu içine düştüğü durumda eksen kayması suçlamalarına hedef olduğu görülmektedir. En sağcısından en solcusuna kadar yayın organlarına bakıldığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin eksen kayması sorununun manşetlerde yer

aldığı ve Türk devletinin bu nedenle suçlanarak yönlendirilmeye çalışıldığı gözlemlenmektedir.

Eski dünya düzeninden yeni bir yapılanmaya doğru dünya yuvarlanırken, harita üzerinde yer alan birçok ülkenin jeopolitik konumunun da değiştiği görülmektedir. Türkiye ile ilgili olarak eksen kayması suçlamalarının ya da değerlendirmeleri'nin yapıldığı bu aşamada, aslında bu gibi yaklaşımların öne çıkmasına neden olan çok ciddi bir jeopolitik kayma ile dünyanın karşı karşıya kaldığı görülmektedir. Eksen kayması yaşayan sadece Türkiye değil ama bütün dünya ülkeleridir, çünkü dünya dengeleri ve güçleri arasındaki çekişmede birden yeni durumların ortaya çıkması kendiliğinden jeopolitik konumu da yönlendirmekte ve ortaya yeni durumların ve dengelerin çıkmasına neden olmaktadır. Yeryüzü haritasında yer alan her devlet daha güçlü bir konuma gelmek ve diğer devletler ile arasındaki rekabet düzeninde daha iyi bir konuma geçmek ve giderek güçlenerek, uluslararası konumunu daha üstün bir düzeye getirebilmek üzere mücadele etmekte ve bu doğrultuda her gün yeni adımlar atarak geleceğe dönük plan ve projelerini uygulamaktadır. Bu gibi durumlar aslında bütün devletler için doğal karşılanması gereken gelişmelerdir. Her devlet önce eski konumunu korumak ve daha sonra da yeni ortaya çıkan durumlara uyum sağlayabilmek üzere, zamanla değişik politikalar uygulamak zorundadır. Bu açıdan hiçbir devletin birbirini suçlama hakkı yoktur. Her devlet sahip olduğu devlet aklı ile yeryüzünde ortaya çıkan yeni durumlara ve gelişmelere uyum sağlayarak yoluna devam etmek zorunda kalmaktadır.

Siyasal gelişmelerin gündeme getirdiği yeni jeopolitik konumları bütün devletler yakından izleyerek yeni dengelere göre vaziyet almak zorundadırlar, aksi takdirde yeni değişikliklere ayak uyduramayan devletlerin eski güçlerini yitirdikleri görülmektedir. Bu gibi başarısız devletler ise ayakta kalma şansını yitirdikleri için kısa bir zaman dilimi içerisinde dünya haritasından silinip gitmekte ve böylece bir harita değişikliği kendiliğinden gündeme gelmektedir. Rus Çarlığı , Osmanlı İmparatorluğu ve Avusturya-Macaristan imparatorluğu gibi büyük devletler değişen koşulları anlamakta ve yeni ortaya çıkan durumları değerlendirmekte geç kaldıkları ve gereken önlemleri almakta zorlandıkları için çökmekten kurtulamamışlardır. Zaman içerisinde bu devletlerin ülkelerinin bulunduğu alanlarda ciddi otorite boşlukları meydana gelmiş ve bu durumun doğal sonucu olarak da dünya savaşları yaşanmıştır. Yüzyıllarca geniş alanları yöneten büyük imparatorlukların bile çöküşten kurtulamaması, bugünün dünya devletleri açısından önemli derslerle doludur . Merkezi imparatorlukların çöküşü birinci dünya savaşını gündeme getirirken, daha sonra ortaya çıkan ikinci dünya savaşı da batının sömürge imparatorluklarının dağılmasına giden yolu açmıştır. Böylece dünya haritasında önemli değişiklikler ortaya çıkarken, jeopolitik

dengeler yeniden oluşmuş ve bu durumda her ülke ya da devlet değişken bir süreç içerisinde kendiliğinden eksen kaymasına sahne olarak başka tür yapılanmalara sahne olmuştur.

Eksen kayması, bir ülkenin ya da devletin içinde bulunduğu siyasal konumdan çıkarak, başka bir süreç içerisinde farklı bir jeopolitik duruma gelmesi demektir. Bu gibi durumlar yeryüzündeki güçler dengesine ya da merkezi güç değişmesine bağlı olarak ortaya çıkmaktadır. Dünya haritasında bulunan beş kıta üzerinde hangi ülke daha fazla hegemonya düzeni kurarsa, uluslararası ilişkiler o ülkenin devletin öncülüğünde ya da yönlendirmesinde gelişmekte ve ülkeler arasındaki jeopolitik konum, bu gibi gelişmelere paralel bir çizgide yeni bir yapılanmaya doğru sürüklenmektedir. Tek merkezli ya da çok merkezli dünya dengelerinde ülkelerin jeopolitik konumları güç merkezlerinin aldığı kararlar doğrultusunda biçimlenmekte, onların izlediği yollara göre yeni yapılanmalar ortaya çıkmaktadır. En büyük güç sahibi olan devlet merkezi ülke konumuna gelince, dünya haritası buna göre yeniden belirlenmekte, merkez ülkeden hareketle diğer ülkeler yan ülkeler, kenar ülkeler, köprü ülkeler ve ara ya da arka bölgeler gibi farklı konumlara sahip olmaktadır. Önemli olan merkezin neresi olacağıdır. Merkezi devlet konumuna herhangi bir büyük devlet geldi mi, bu yeni merkezin etrafında kenar, yan ve köprü ülkeler ortaya çıkmakta ve dünyanın geri kalan bölgeleri de merkezi yapının bulunduğu bu bölgeye göre belirlenmektedir.

Büyük güçler ve devletlerin ötesinde, jeopolitik bilimi ise beş kıtadan meydana gelen dünya haritasını açıklarken, Avrupa, Asya ve Afrika gibi kıtaların birleşiminden meydana gelen kara parçasını esas ve ana kara kıtası kabul ederek, bu bölgenin merkezi alanını Avrasya olarak açıklamaktadır. Avrupa ile Asya'nın kesiştiği bölge olan Orta Doğu aslında dünya karalarının merkezi coğrafyası olarak öne çıkmakta, bu bölgenin batısı batı dünyasını, doğusu da doğu dünyasını yaratmaktadır. Kalpgah adı verilen (Heartland) bölgesi dünya haritasının merkezi alanı olarak görülmekte ve bu bölgeyi ele geçirenin zamanla bütün dünyaya egemen olabileceği söylenmektedir. O zaman Balkanlar, Karadeniz, Kafkasya, Orta Asya ve Orta Doğu hattında bir araya gelen bölgeler için bütünüyle merkezi coğrafya adı verilebilmekte, dünyanın doğusu ile batısı buna göre belirlenebilmektedir. Avrasya adı verilen merkezi bölgenin kuzeydeki merkezi Rusya, güneydeki merkezi ise Türkiye'dir. Dünya tarihinde yer alan büyük Rus ve Türk devletleri her dönemde bu bölgelere egemen olarak otorite boşluğunu gidermişlerdir. Merkezi coğrafyada imparatorlukların dağılmasından sonra savaşlar çıkmış ve giderek batıya doğru yönelen güç kayması sonucunda bölgedeki çekişmeler ve yeni hegemonya arayışları, dünya barışını ortadan kaldıracak derecede insanlığı tehdit etmiştir. Bugün de benzeri bir olumsuz süreç

yaşandığı için, dünya barışı merkezi alanda gene eskisi gibi çok ciddi bir tehdit ile karşı karşıya bulunmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğunun çöküşü ile başlayan geçiş süreci, daha sonraki aşamada Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla devam etmiş ve dünya yeniden bugünkü gergin ortama gelmiştir . Avrupa merkezli yapılanmadan Amerika merkezli dünyaya geçişi sağlayan dünya savaşları sonrasında ,merkezi alanda Osmanlı devleti gibi bir büyük yapılanma gerçekleştirilemediği için, otorite boşluğu devam etmekte ve yeni ortaya çıkan büyük devletlerin oluşturduğu güç merkezleri arasındaki çekişme ve çatışmalar dünya barışını ortadan kaldıracak derecede etkili olabilmektedir .Orta Doğu'yu ele geçiremeyen Sovyetler Birliği yirminci yüzyılın sonlarında yıkılmak zorunda kalırken, Osmanlı sonrasında merkezi alana gelen İngiltere ve Fransa gibi batılı emperyal güçler de Osmanlı hinterlandında kendi hegemonya düzenlerini tam olarak kuramamışlardır .İkinci dünya savaşı sonrasında bölgeye gelen Amerika Birleşik Devletleri Türkiye üzerinden merkezi alana yerleşirken kendi yavrusu olarak İsrail'i kurmuş ve bu yahudi devletinin güvenliği için seferber olarak eski Osmanlı ülkeleri üzerinde çok ciddi bir baskı düzeni uygulamaya başlamıştır . Savaş sonrası dönemde bölgeye özgürlük ve demokrasi getiriyor görünümünde giren ABD emperyalizmi, sonraki yıllarda İsrail siyonizmi için uygun bir ortam hazırlamış ve merkezi alandaki bu otorite boşluğunu yirminci yüzyılın ortalarından sonra, ABD emperyalizmi ile İsrail siyonizmi ortaklaşa doldurmağa çalışmışlardır.

ABD merkezi alana Türkiye üzerinden girerken , Türk ülkesini bir askeri üs konumuna çevirmiş ve Türkiye topraklarında kurduğu askeri üsleri ise , islam dünyasının tam ortasında kurulan yahudi devletinin korunması doğrultusunda şemsiye olarak kullanmıştır .ABD Türkiye'ye gelerek gizlice ülke içine yerleşirken , ya da İsrail'in güvenliği için uluslararası hukuka aykırı biçimde İncirlik gibi askeri üsleri kurarken , Türkiye için bir eksen kayması sözkonusu değil ama , Türkiye ile ABD ve İsrail , merkezi alandaki batı hegemonyası ya da siyonizm egemenliği için ters düştüğü ,ya da Türkiye Cumhuriyeti ulusal çıkarları doğrultusunda kendisini savunmak durumunda kaldığı zaman , hemen Türkiye için eksen kayması suçlamaları yapılması ,gerçekten içtenlikten uzak ve tamamen emperyal amaçlı saldırılar doğrultusunda gündeme getirilen suçlamalar olarak görülmektedir .Türkiye Cumhuriyetinin bugün karşı karşıya kaldığı eksen kayması suçlamaları ,gene gerçeklere uymamakta ve ve Atatürk'ün ülkesi üzerindeki etkilerini yitiren batılı emperyal güçlerin bu yüzden feryat etmelerinden başka bir anlam taşımamaktadır . Soğuk savaş koşullarının korku ortamında Türk devletini ve ülkesini kolaylıkla kendi emperyal çıkarları doğrultusunda kullanabilen batılı emperyal devletler ya da güçler, değişen koşullarda Türkiye'yi kendi istedikleri yönle çekemeyince ya da kullanamayınca, hemen Türkiye'nin eksen

değiştirdiği çığlıklarıyla öne çıkararak gene eski oyunlarına devam etmektedirler . Bu oyunun artık sonuna gelindiği ve soğuk savaş koşullanmalarıyla Türk devletinin batıların çıkarları için bir yerlere sürüklenemeyeceği iyice görülmektedir. Emperyalistlerin ve siyonistlerin telaşı ve feryatlarının nedeni, aslında Türk devletinin ve milletin bu alanda uyanmasıdır. Bir daha eski oyunlar ile Türkleri kandırmak, ya da Avrupa, Amerika ve İsrail'in çıkarları doğrultusunda merkezi coğrafyadaki Atatürk Cumhuriyeti'nin batılılar tarafından kullanılması artık mümkün olamayacaktır.

Avrupa Birliği sürecinde Türkiye bu yüzyılın başlarında toplanan Lüksemburg zirvesine davet edilmemiş ve bir anlamda batıların bu önemli uluslararası örgütlenmesinin dışında tutulmuştur. AB zirvesinden kovulan Türkiye Cumhuriyeti aynı yıl içinde İran'ın başkent'i Tahran'da toplanan İslam zirvesi toplantısından da dışlanmıştı. O dönemin Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel Tahran İslam zirvesini terketmek zorunda kaldığı aşamada, Türkiye doğuluların uluslararası yapılanmasından da uzak tutulmuştur. Avrupa Birliği ve İslam Birliği gibi uluslararası yapılanmalardan aynı zaman dilimi içerisinde kovulmak durumunda kalan Türkiye, açıkça iki merkez arasında kaldığını ve giderek kilise ile cami arasına sıkıştığını görünce, bu kez de İsrail üzerinde havra ya da sinagog çıkarması ile karşı karşıya kalmıştır. Doğu batı arasında din farklılığının arasına sıkışıp kalan Türkiye'nin güneyden bir de İsrail zorlamasıyla iyice merkeze doğru itildiği anlaşılmıştır. Cami, kilise ve havra arasında sıkışıp kalmamak için Türklerin kurmuş olduğu laik devlet zaman içerisinde hem müslüman hem de gayrimüslim cemaatlar üzerinden yıkılmağa çalışılmış, Vatikan yönetiminde Avrupa üzerinden yeni Bizans projeleri dayatılırken , İsrail üzerinden gelen baskılarda Yahudiler açıkça havraları öne çıkarmamışlar ama batıdan gelen kilise kuşatmalarına karşı işbirlikçi İslam tarikatları üzerinden camileri kiliselere karşı kullanarak merkezi alanda bir Hristiyan-Müslüman çekişmesini öne çıkarmak ve bu durumun arkasına gizlenerek, kendi emperyal ve siyonist hedefleri doğrultusunda dünyanın ortasını ele geçirmek istemişlerdir . Türkiye'de son zamanlarda yaşanmakta olan dinsel görünümlü tartışmalar ve gerginliklerin arkasında böylesine emperyal ve siyonist bir yapılanma olduğu açıkça göze çarpmaktadır.

Müslüman kimliği yüzünden Avrupa Birliği Türkiye'yi içine almamakta kararlı görünürken aslında Türkiye'yi doğu bölgesine doğru itmektedir. Ne var ki, laik devlet yapılanması nedeniyle de Türkiye İslam Birliğinden dışlanmağa çalışılmaktadır. İslam dünyası dünyanın doğu bölgesinin bir parçası olarak görüldüğü için, Türkiye laik devlet yapılanmasıyla aslında doğu bölgesinden de dışlanmaktadır. Bulunduğu konumu ile ne doğuya ne de batıya yar olabilen Türkiye'nin giderek doğu ile batı arasına sıkıştığı anlaşılmaktadır. Böylesine bir

sıkışıklık Türkiye'yi zaman içerisinde eritip ortadan kaldıracağı için, iki dünya arasında yalnız kalan, giderek sıkışıp silinmek tehlikesine maruz kalan Türkiye'nin böylesine bir durumda daha uzun süre varlığını sürdürmesi beklenemez. Yeni ortaya çıkan jeopolitik dengeler çerçevesinde Türkiye'nin bir güncel değerlendirme yaparak konumunu her yönü ile belirlemesi ve buna göre yeni bir yol izlemesi gerekmektedir. Türk devleti bunu yapabilirse varlığını koruyabilecek, yapamazsa Osmanlı devleti gibi bu coğrafyadan silinip gidecektir. Roma, Bizans, Hazar ve Selçuklu İmparatorlukları gibi merkezi büyük devletler de uzun süren hegemonyalarına rağmen, yeni içine girilen dönemlerde ortaya çıkan değişimleri algılamakta geç kalınca dağılmaktan kurtulamamışlardır. Rus devleti ise geçmişten dersini almış, imparatorluk biterken bir ideolojik yeni devlet yapılanmasına geçmiş, ideolojik devletin bittiği aşamada ise geniş bölgesel bir federasyona giderek merkezi devlet yapısını koruyabilmiştir. Osmanlı devleti ise başkent İstanbul'un batılı emperyal güçler ve onların yerli işbirlikçileri tarafından ele geçirildiği için teslim olarak bağımsız konumunu yitirince imparatorluk sona ermiştir. Yeni Türk devleti ise, bu kez Anadolu topraklarının tam ortasında yer alan Ankara'da bir ulusal kurtuluş savaşı sonrasında kurulabilmiştir. Türklerin başkenti değişirken Rusların başkenti aynı kalmış, bu yüzden de Rus devleti Türk devletinden yüzyıl daha ileri bir düzeye gelme şansını elde edebilmiştir. Türkler İstanbul'dan Ankara'ya gelirken ve Anadolu bozkırında çağdaş bir cumhuriyeti kurarlarken, devletlerarası rekabet yarışında Rusya'dan en az bir yüzyıl geri kalmışlardır.

Bugün yaşanmakta olan eksen kayması tartışmalarında, Türkiye'yi içine almayan Avrupa Birliği, Türkiye'yi merkezi coğrafyada kendi çıkarları doğrultusunda kullanamayan Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail'in haksız saldırıları ve suçlamaları öne çıkmakta ve kamuoyunda kasıtlı olarak bir Türkiye aleyhinde bir olumsuz hava yaratılmağa çalışılmaktadır. Sanki bütün olup bitenlerden Türkiye suçluymuş gibi bir ortam yaratılarak, Türkiye Cumhuriyeti gene batı emperyalizmi ve İsrail siyonizmi'nin çıkarları doğrultusunda bu bölgede kullanılmağa çalışılmaktadır. Ne var ki, bu aşamadan sonra artık papazın pilav yemesi zor görünmektedir. Eski oyunların iflas ettiği, benzeri oyunların, senaryoların ya da komploların geçerli olamadığı bir aşamada Türk kamuoyundaki bilinçlenme süreci devam etmektedir. Eskiden gerçekleri dile getiren aydınları çıkar çevreleri ve emperyal güçlerin Truva atları konumundaki mandacı ve işbirlikçiler komploculukla suçlarken, şimdi tamamen tersi bir durum ortaya çıkmakta ve Türk halkı gerçekleri görürken, bu gibi oyunlara eskisi gibi devam etmek isteyenlerin belirli komploların suçlusu olduğu önceden tespit edilerek topluma açıklanabilmektedir. Halkı aydınlatanları komploculukla suçlayan işbirlikçilerin, aslında gerçek komplocular olduğu ortaya çıkınca ve kitleler bu doğrultuda bilinçlenerek uyanmağa başladığında her şey ters yüz

olmakta ve artık batı emperyalizmi ile İsrail siyonizmi Türkiye'yi eskisi gibi yönlendiremez bir duruma düşmektedirler. Türkiye'yi bu aşamada eskisi gibi doğu ülkelerine karşı kullanamayanlar eksen kayması suçlamasıyla, Atatürk'ün devletini mahkum etmeğe ve bu yönden köşeye sıkıştırarak batının denetiminde yeniden kullanmağa çalışmaktadırlar.

Türkiye batının merkezi üssü konumunda olduğu yıllarda bütün komşularıyla kavgalı bir duruma düşürülmüş, bu durumdan yararlanan Avrupa ülkeleri, ABD ve İsrail Türkiye'yi Arap ve İslam dünyasına dönük birçok girişimlerinde köprü konumunda bir ülke ya da askeri üs olarak kullanmışlardır. NATO desteği ile Türkiye Amerikan üssü olurken ve İsrail'e şemsiyelik yaparken, Irak, İran ve Suriye gibi bütün komşularıyla düşman konumuna sürüklenmiştir. Sovyetler Birliği Kafkasya'da Demirperde uygulamasını sürdürürken, batı dünyası da Türkiye ve Arap dünyası arasına bir set çekerek, Türkleri merkezi coğrafyada yalnızlığa mahkum etmişlerdir. Irak'ı Sovyetler Birliği işgal ederken ve Suriye'de Ruslar hegemonya kurarken, İran'da İslam devrimi olurken, batı emperyalizmi ve İsrail siyonizmi Türkiye üzerinden güvenlik önlemleri almışlar ve bu doğrultuda terörü kullanarak Türkiye'de NATO üzerinden yönlendirici olabildikleri askeri rejimleri getirmişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti yirminci yüzyıl boyunca yaşanmış olan bütün bu gibi gelişmelerden ders çıkararak yoluna devam etmeye çalıştığı sırada, batının yönlendirmesi dışına çıkarak kendi güvenliği ve ulusal çıkarları doğrultusunda komşuları ile yakınlaşarak yeni bir dayanışmaya girerken hemen eksen kayması suçlamalarıyla karşı karşıya kalmakta, toplumun kafası karıştırılarak Türk devletinin batıdan bağımsız hareket etmesi önlenmek istenmektedir. Kontrol dışı bırakılacak bir Türkiye'nin ulusal çıkarları doğrultusunda eski Osmanlı ya da Selçuklu İmparatorlukları gibi büyük ve güçlü devlet yapılanmasına dönebileceği kuşkusuz, batılıları ve siyonistleri fazlasıyla korkutmakta ve rahatsız etmektedir. Bütün yaygara buradan kopmaktadır.

Avrupa Birliği'nin dışında bırakılan Türk devleti yeni dönemde, Orta Doğunun savaş alanına dönüşen topraklarında yalnız kalmamak üzere komşularıyla yeni ilişkilere girmekte ve dayanışma düzeni sağlayarak, bölge güvenliğini sağlama almak istemektedir. Avrupa'ya alınmayan Avrasya'nın merkez ülkesinin Orta Doğu'daki yeni barış ve düzen arayışlarının dışında kalması, Türkiye'nin ulusal çıkarları açısından düşünülemeyeceği için, Avrupa ülkeleri, İsrail ve ABD üçlüsü daha fazla patırtı kütürtü çıkararak Türk devletinin yeni dönemdeki konumunu fazlasıyla tartışma konusu yapmaktadırlar. Türk basını içinde yer alan maaşlı ve kadrolu ajanları aracılığı ile Türkiye'yi eskisi gibi batı blokunun kontrolü altında tutma çabalarının, ne derece komik ve gayri ciddi yazılara konu olduğu son dönemlerde siyonizmin denetimi altındaki sermaye basını ve işbirlikçi dinci yayın organlarında göze çarpmaktadır .Bu gibi eski teranelerin döndüre döndüre tekrar

edilmesinden artık iyice rahatsız olan Türk halkının , son dönemlerdeki komşu ülkelere doğru geliştirilen işbirliği ve barış yaklaşımlarını fazlasıyla benimsediği görülmektedir. Devlet ile milletin bu doğrultuda yakınlaşması, hükümetin ise bir çok yanlıştan sonra bu doğrultuda doğru adımlar atması birbirini destekleyince, batılı emperyalistler ile İsrail siyonistleri'nin çıkardığı gürültü giderek artmıştır. Türkiye sürekli olarak batıdan bu doğrultuda sıkıştırılınca, bazı uluslararası ilişkiler kesilmekte ve bazı sorunlarda ise, Türkiye'ye karşı batılılar yeni gerginlik senaryoları öne sürmektedirler.

İsrail yüzünden Orta Doğu'ya gelen ABD, İsrail'in güvenliği için Irak'ta savaşarak bu ülkeyi parçalamıştır. İsrail'in bölgeye egemen olabilmesi için kukla bir devleti Irak'ın kuzeyinde kurdurarak destekleyen ABD emperyalizmi, Siyonist lobilere teslim olunca İsrail devletin haksız isteklerine de alet olmak durumunda kalmış ve bu yüzden Birleşmiş Milletleri ve bütün dünya kamuoyunu karşısına alma riski ile karşılaşmıştır. İsrail'in yeni dönemde Irak sonrasındaki ikinci adımı olarak İran öne sürülünce, ABD büyük baskı altında kalmış ve bu durumu Türkiye ile paylaşmak istemiştir. İsrail ve ABD'nin çıkarları doğrultusunda gündeme getirilen İran savaşı gene haklı gösterilmek için, tıpkı Irak savaşında olduğu gibi nükleer santral gerekçesi kullanılmağa çalışılmış, İsrail'in atom bombaları görmezden gelinirken, İran'ın bu gibi silahlara sahip olamayacağı gibi çifte standartlı haksız bir tutum izlenmiştir. Bölge güvenliği açısından Irak ve İran'ın nükleer silahları önlenirken, İsrail'in bu silahlara sahip olması ciddi bir haksızlık ve dengesizlik yarattığı için, Türkiye bu aşamada siyonizmin kontrolü altındaki batılı güçler ile değil ama kendi güvenliği açısından komşularıyla ve özellikle İran ile beraber hareket etmeğe başlamıştır. Enerji kaynaklarında başlayan işbirliği giderek bir bölgesel dayanışmaya dönüşme eğilimleri gösterince, başta İsrail olmak üzere batılı ülkelerin Türkiye'ye yönelik eksen kayması suçlamaları birbiri ardı sıra yoğun bir biçimde gündeme getirilmiştir.

Üçüncü dünya savaşı sürecinde doğu ile batının sınırlarının, Türkiye ve İran sınırı olarak belirlendiğini İngiliz kaynakları açıklamışlardır. Dünyayı beşyüz yıl yönetmiş olan İngiltere'nin, İsrail siyonizmi'nin dünyaya egemen olabilmesi doğrultusunda bir üçüncü dünya savaşı istemediği ve bu nedenle birçok gerçeği dünya kamuoyunun bilgilerine sunduğu anlaşılmaktadır. Türk; -İran sınırı üçüncü dünya savaşı sürecinde doğu batı sınırı olarak belirlendiğine göre, Türkiye batının İran'da doğunun cephe ülkeleri konumuna sürüklenmektedir. İkinci dünya savaşı sırasında Almanya, Sovyetler Birliği ile merkezde savaşırken, bir cephe ülkesi konumuna sürüklenmiş ve bu yüzden milyonlarca insan öldürülmüştür. Üçüncü dünya savaşı öncesinde Türkiye ve İran doğu-batı savaşının cephe ülkeleri konumuna sürüklenmekte ve tıpkı Almanya'da olduğu gibi milyonlarca İran ve

Anadolu Türkü ölüme mahkum edilmek istenmektedir. Böylesine bir durum hem Türkiye hem de İran açısından kabul edilemeyecek bir sorundur. Hiçbir ülke savaşın cephe ülkesi olmayı istemeyeceği gibi, Türkiye ve İran 'da kendi ülkelerinde bir füze ya da atom savaşı istemeyecek kadar büyük ve ciddi devletlerdir. Böylesine bir büyüklük ve ciddilik her türlü ayırımın ve farklılığın ötesinde bu iki büyük merkezi devletin bir araya gelmesini ve savaşı önleyici doğrultuda önlemler alabilme çizgisinde işbirliğini geliştirmelerini sağlamıştır. İran nüfusunun büyük çoğunluğunun Türk asıllı olması nedeniyle, iki Türk ülkesinin ya da devletin emperyalistler ya da siyonistler yüzünden birbirini yok etmesi gibi bir saçmalığa alet olmayacakları ortaya çıkmıştır. Bu durumda, önce terör ve savaşın önlenmesi gerekmektedir. Diğer konular ve farklılıklar savaş riski devam ettiği sürece ikinci planda kalmaktadır. Emperyalistler ise iki ülke arasındaki farklılıkları kışkırtarak, bir Türk-İran işbirliğini önlemeğe çalışmakta ve bu doğrultuda çalışan savaş lobileri de İran ile Türkiye'yi cephe ülkesine dönüştürebilmenin yollarını aramaktadırlar.

İran ile Türkiye dört yüz yıla yakın bir süre birbiriyle savaşmayarak merkezi coğrafyada güçlü iki ülke olarak varlıklarını korumuşlardır. Bugün gelinen noktada İsrail siyonizmi ya da ABD emperyalizmi yüzünden iki ülke birbirleriyle savaşmayacak kadar derin bilgi ve deneyime sahiptir. Türkiye batıdan dışlandığı bu aşamada batı emperyalizmi'nin doğuya yönelik bir üçüncü dünya savaşı girişiminin cephe ülkesi olmamak için merkezi ülke konumunu güçlendirmelidir. Türkiye batı ya da doğu olmadığı içindir ki artık merkezi ülke olarak hareket etmek zorundadır. Ayrıca bu konumunu güçlendirebilmek için de merkezin diğer ülkesi olan İran ile yakınlaşarak tekrar eskiden olduğu gibi, Selçuklu İmparatorluğu çatısı altında iki ülke nasıl birlikte var olduysa, benzeri bir Yeni Selçuklu yaklaşımı çerçevesinde geleceğe dönük bir bölgesel birlikteliğin temellerini de atmalıdır. Atatürk döneminde İran ve Türkiye birlikteliği nasıl Sadabat Paktı ile bir merkezi ortaklığa dönüştürüldü ise, bugün de merkezi coğrafyada var olan bütün devletler İran ve Türkiye ortaklığının çatısı altında oluşturulacak bir merkezi birliğin üyesi olabilirler. İran ve Türkiye arasında yer alan Azerbaycan'ın başkenti olan Bakü'de bir araya gelecek iki büyük ülke böylesine bir merkezi birlikteliğin temellerini atabilirler ve böylesine bir yapılanmayı tıpkı Avrupa Birliğinde olduğu gibi bölgesel bir kurumlaşmaya dönüştürebilirler. O zaman İran-Türkiye cepheleri üzerinden gerçekleştirilmek istenen bütün savaş senaryoları devre dışı kalacak, savaş için tırmandırılan bölücü etnik terör önlenilecek, Irak, Suriye, Azerbaycan ve Gürcistan'ın da üye olarak katılacağı merkezi devletler birliği, üçüncü dünya savaşının çıkartılmak istendiği orta alanda dünya barışının kurucusu ve güvencesi olarak var olacaktır.

Emperyal ya da siyonist hegemonya peşinde koşanların çıkarmağa çalıştığı üçüncü dünya savaşını önleyecek en önemli adım Türkiye ve İran ortaklığında oluşturulacak bir bölgesel pakttır. Sadabat ya da Bağdat Paktları'nın merkezi barış düzeni için daha önceden kurulduğu bu topraklarda CENTO ve RCD gibi bölgesel güvenlik ya da kalkınma örgütleri de kurulabilmiştir. Bugün bunların benzerleri yeniden kurularak, üçüncü dünya savaşı senaryolarının önü kesilebilir. Türkiye'nin böylesine bir merkezi yapılanma için doğuya yönelmesine gerek olmayacağı için, bir eksen kayması yaşanmıyacaktır. Türkiye doğuya ya da batıya kaymadan bulunduğu bölgede sıkı duracak , merkezin güçlü temsilcisi olarak diğer merkezi devlet olan İran ile ortaklık kurarak ve bölgede geleceğe dönük bir yapılanmaya öncülük ederek, üçüncü dünya savaşına giden bütün yolları merkezi alanda kesecektir .Türkiye batı emperyalizmi ile doğu ülkeleri arasında merkezi coğrafyada gerçekleşecek bir üçüncü dünya savaşını, İran ile ortaklık kurarak önleyebilecek ve merkezi alandaki otorite boşluğunu doldurarak, çok kutuplu dünyada kutup merkezlerinin dünyanın orta bölgesinde hegemonya amaçlı emperyalist saldırılara kalkışmasına izin vermeyecektir . O zaman bundan sonra” ne doğu ne de batı ama önce merkez” düşüncesi, Türkiye'nin ana hedefi olacaktır. Merkezde her yönden güçlü bir Türkiye komşuları ile kuracağı bölgesel birlik sayesinde dünya barışının kurucusu ve güvencesi olabilecektir. Yeni ortaya çıkan durum karşısında emperyalistlerin söylediği gibi eksen kayması olmayacak, Türkiye üzerinde kurulu bulunduğu merkezi coğrafya topraklarına çivi çakarak konumunu daha da güçlendirecektir . Türkiye'nin geleceği ne doğu da , ne de batıdadır. Türkiye'nin geleceği devletin ülkesi olarak üzerinde bulunduğu topraklardadır. Türkiye bu nedenle, bundan sonra daha fazla merkezi politikalar uygulayarak, hem kendisini hem de komşularıyla dayanışma içerisinde gerçekleştirilmesi gereken merkezi yapılanmayı güçlendirmek zorundadır.

Yirminci yüzyılın başlarında büyük ulus devletler arasındaki çekişmeler, birinci dünya savaşı senaryosu ile iki kutuplu bir dünya düzenine dönüştürülmüştü . Yüzyılın sonlarına doğru doğu blokunun çökmesi üzerine tek kutuplu yeni bir dünya düzeni küresel sermaye aracılığı ile kurulmaya çalışıldı ama başarısız oldu. Ne var ki, böylesine bir yapılanma Amerika Birleşik Devletleri içinde sürdürülen Yahudi –Hristiyan ya da İngiltere-İsrail çekişmesi yüzünden bir türlü kurulamadı. Var olan dünya düzeninin kurucusu olan İngiltere, eski sömürgesi olan ABD ile birlikte eski dünya düzenini yürütmeye çalışırken, ABD ve İngiltere çıkışlı şirketlerin içinden çıkan küresel sermaye yapılanmasının, İsrail yönetiminde tek bir dünya devletine yönelmesi, yirmi birinci yüzyılın sonlarında dünyayı büyük bir kapaşmaya sürüklemiş ve küresel şirketler ile eski dünya düzeninin uzantısı olan ulus devletler birbirlerini yemek doğrutusunda çok ciddi çekişme ve çatışma

ortamlarına sürüklenmişlerdir. Ne var ki, dünya halkları ve ulus devletlerin direnmeleri üzerine küresel şirketler bu kavgayı kaybederek geri çekilmek zorunda kalmışlardır. Tek kutuplu dünya düzeni gizli dünya devleti aracılığı ile kurulamayınca, bu kez yapay mikroplar aracılığı ile biyolojik savaflara yönelerek, ulus devletlerin yıkılmasına ve dünya halklarının yok edilmesine doğru adımlar atılmaya başlanmıştır. Küresel sermaye tek başına dünyaya egemen olamayınca, ABD ve İngiltere'nin yolları ayrılmıştır. Bu ayrılık sonrasında Batı blokunun ABD, Avrupa Birliği, İngiltere ve İsrail olmak üzere içeriden dörde bölündüğü ortaya çıkmıştır. Batı dünyası bir kapitalist sistem ile bütün dünyaya egemen olmaya çalışırken, kendi içinden parçalanarak dağılma noktasına gelmiş ve bu yeni durum karşısında İngiltere Çin ile yeni bir ittifaka yönelirken , ABD eski İngiliz sömürgeci olan Hindistan'ı kontrol etmeye yönelen yeni bir siyaset izlemeye başlamıştır Geçmişten gelen bir alışkanlık doğrultusunda harita üzerinde dünya doğu ve batı olarak ikiye ayrılmaya çalışılmış ama geline yeni aşamada, ortaya çıkan çekişmeler yüzünden ,dünyadaki yeni kutuplaşma doğu ve batı blokları olarak oluşturulamamıştır .

Batı bloku kendi içinde dörde bölünürken, dünya haritasının doğu bölgelerinde yer alan Rusya, Çin, Hindistan ve Avustralya gibi kıtasal büyüklükteki devletler yeni dört büyük güç olarak öne çıkarken, batı bloku gibi doğu dünyasında da dört kutuplu yepyeni bir yapılanma gündeme gelmiştir. Artık, Türkiye gibi bir merkezi coğrafya ülkesinin parçalanmış olan doğu ya da batı blokları içinde yer alması mümkün olamayacaktır. Bu nedenle, Türkiye'nin geleceği ne batıda ne de doğuda değildir. Doğu ve Batı blokları içinde yer alan dörder büyük ülkenin bir araya gelerek tek kutup halinde hareket etmeleri bu aşamada görülmediği için, Türkiye üç kıta arasındaki konumu ile kendisinin merkezinde yer aldığı bir merkezi ittifak ya da güvenlik paktını, dünya barışı için bir an önce gerçekleştirmek zorundadır. Böylesine bir yapılanmanın eski Osmanlı hinterlandı üzerinde gündeme getirilmesi, dünya haritasının doğusu ve batısında yer alan büyük güçlerin emperyalist ülkeler olarak orta dünyaya sızmalarını önleyebilecektir. Bugünün koşullarında bir üçüncü dünya savaşı çıkartmak isteyen emperyalist güçlerin önünün kesilebilmesi için, orta dünyada yer alan devletlerin bir araya gelerek merkezi devletler birliği içinde yerlerini almaları kaçınılmazdır. Bugün ABD'nin merkezi güçlerinden oluşan CENTCOM aracılığı ile yönetilmeye çalışılan orta dünyanın bütün devletlerinin bir araya gelerek: Amerikan, İngiliz, Rus ya da Çin askerlerinin bölgeden çekilmesiyle, gündeme getirilecek bir yeni merkezi devletler savunma örgütü olarak YENİ CENTO adıyla acil bir barış örgütlenmesine gidilmesi dünya barışı açısından zorunlu olarak öne çıkmaktadır. Osmanlı alanında Büyük Türkiye yaratacak bu tür bir güvenlik örgütlenmesi hem doğu batı savaşının hem de yeni kutup başlarının ortaya

çıkmasıyla gündeme gelen çok kutuplu çatışma risklerinin önlenmesinde dünya barışına hizmet edecektir. Artık insanoğlu ciddi bir bilgi düzeyine sahip olduğu için, her türlü savaş senaryosuna orta dünyada karşı çıkılacaktır. Bu nedenle artık gelecek için,” ne doğu, ne de batı, ama merkez “ yaklaşımında birleşmekte yarar vardır.

İran, yüzde 20 oranında uranyumu yeniden zenginleştirmeye başladığını duyurdu

<https://tr.euronews.com/2021/01/04/iran-yuzde-20-oran-nda-uranyumu-yeniden-zenginlestirmeye-baslad-g-n-duyurdu>

İran Hükümet Sözcüsü Ali Rebii, yarı resmi Mehr Haber Ajansı'na yaptığı açıklamada, yüzde 20 oranında uranyum zenginleştirilmesine bu sabah başladığını aktardı.

İran'ın bu kararı, 2015 yılında imzalanan ve ABD'nin tek taraflı çekildiği nükleer anlaşmanın şu ana kadarki en ciddi ihlali anlamına geliyor. Fordo'da yeraltındaki nükleer tesis, Kum kenti yakınlarında bulunuyor.

İran Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Ali Ekber Salihi, önceki gün yaptığı açıklamada, mecliste çıkarılan yasa uyarınca uranyumu yüzde 20 oranında zenginleştireceklerini Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'na (IAEA) bildirdiklerini söylemişti.

Salihi, hükümetin "dış ilişkilerde sorunlara neden olacağı" gerekçesiyle karşı çıktığı nükleer faaliyetlerin hızlandırılmasını ve nükleer tesislerdeki denetimlerin sınırlandırılmasını zorunlu kılan yasayı uygulayacaklarını ifade etmişti.

İranlı bilim insanı Muhsin Fahrizade'ye düzenlenen suikastın ardından meclise getirilip onaylanan yasa, İran Atom Enerjisi Kurumu'nun uranyumu yüzde 20 zenginleştirmeye başlamasını ve düşük düzeyli zenginleştirilmiş uranyum stoklarını artırmasını zorunlu kılıyor.

Nükleer anlaşma ise İran'a uranyumu en fazla yüzde 3,67 zenginleştirebilme izni veriyordu. ABD'nin yaptırımlarına karşı anlaşmadaki taahhütlerini durduran İran, zenginleştirilmiş uranyum seviyesini yüzde 4,5 oranında tutuyordu.

Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani başta olmak üzere üst düzey hükümet yetkilileri, yasanın onaylanmaması için Meclise çağrıda bulunmuştu.

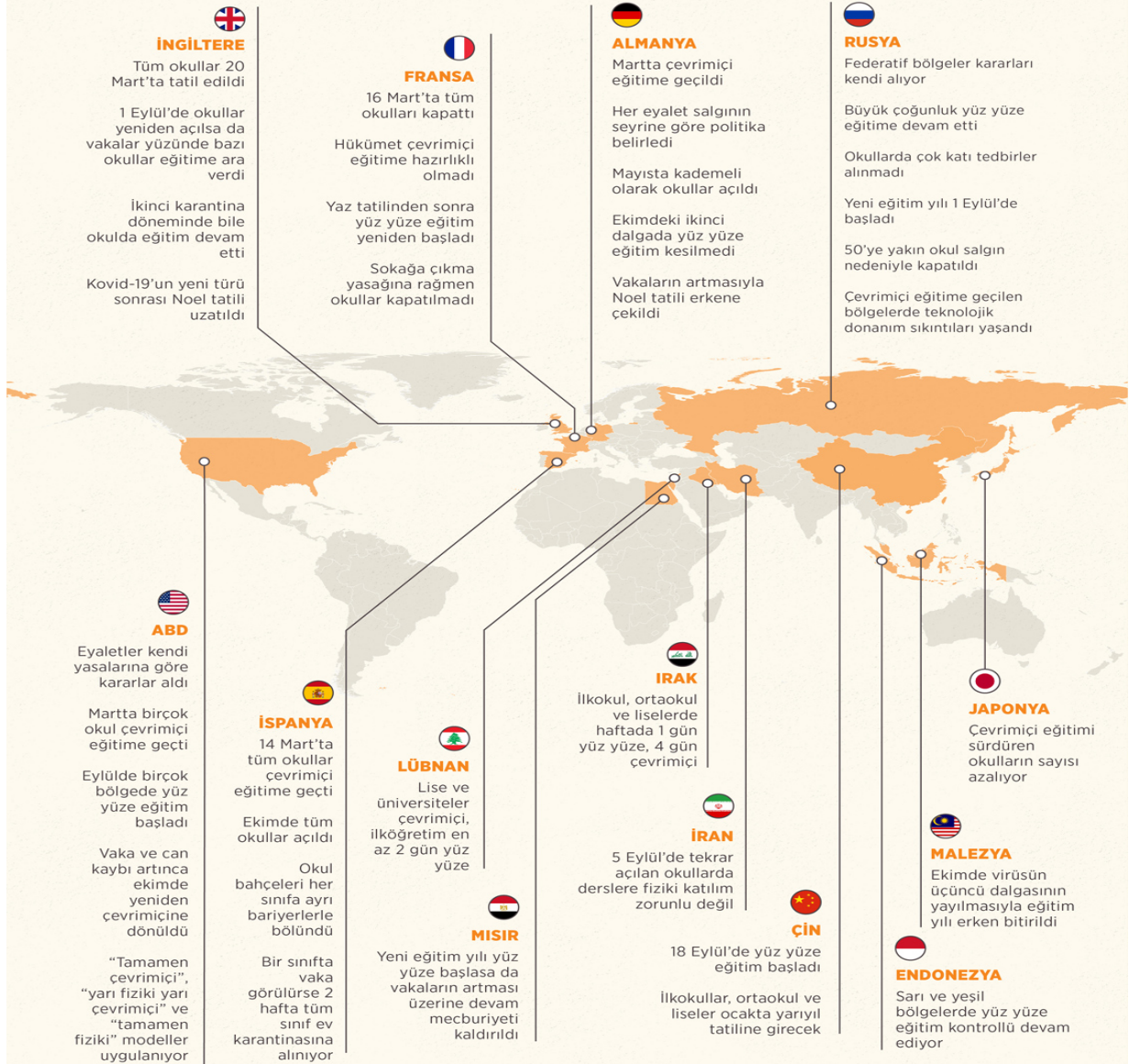
Salgın dünya genelinde eğitimi de sekteye uğrattı

Tüm dünyayı etkileyen yeni tip koronavirüs salgını eğitimi de sekteye uğrattırırken, birçok ülke eğitimin sürdürülebilmesi için alternatif yöntemler aramak zorunda kaldı

SALGIN DÖNEMİNDE EĞİTİM MODELLERİ:

- Yüz yüze eğitim
- Çevrimiçi eğitim
- Çevrimiçi-Yüz yüze karma eğitim

02.01.2021

ANADOLU AJANSI
KCC

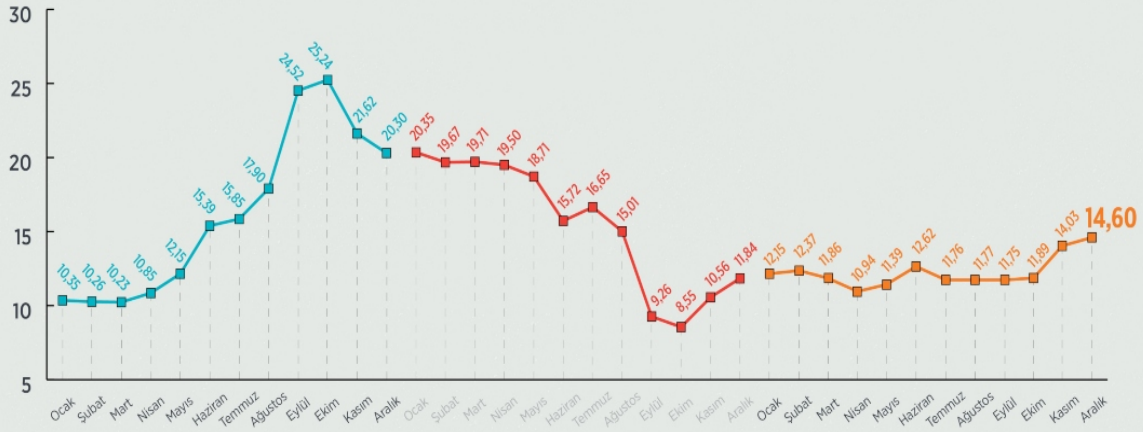
<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/21502>

Enflasyon rakamları açıklandı

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Aralık 2020'de aylık bazda yüzde 1,25, Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yüzde 2,36 artış gösterdi. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 14,60, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 25,15 olarak gerçekleşti

TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİ (TÜFE) YILLIK DEĞİŞİM ORANI

2018 2019 2020

ZAM ŞAMPİYONU PATLICAN

Tüketici fiyatları bazında aralıkta en yüksek fiyat artışı yüzde 47,92 ile patlıcanda gerçekleşirken en çok ucuzlayan ürün yüzde 13,09 ile portakal oldu

EN ÇOK PORTAKAL UCUZLADI

FIYATI
EN FAZLA ARTAN
İLK 5 ÜRÜN

FIYATI
EN FAZLA AZALAN
İLK 5 ÜRÜN

KOVID-19 SALGINI

Amerikan ve Çin teknoloji şirketlerine yaradı

Dünyanın en değerli 10 şirketi toplam 11,8 trilyon dolarlık piyasa değeriyle 200'ü aşkın ülkenin GSYH'sını geride bırakırken, Kovid-19 salgını listenin ilk sıralarında yer alan ABD'li ve Çinli şirketleri daha da güçlendirdi

Çinli şirketlerin piyasa değeri 2020'de ortalama %21 yükselerek ABD şirketlerini geride bıraktı

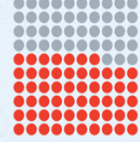

Apple, Avrupa'nın en büyük ekonomisine sahip Almanya'nın borsaya açık 755 şirketinin toplamından daha değerli hale geldi

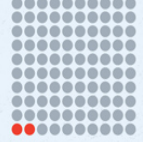
ÜLKE	MARKA	SEKTÖR	PIYASA DEĞERİ (TRİLYON DOLAR)
	Apple	Teknoloji	2,25
	Saudi Aramco	Enerji	1,87
	Microsoft	Teknoloji	1,66
	Amazon	E-ticaret	1,63
	Alphabet	Teknoloji	1,18
	Facebook	Teknoloji	0,77
	Tencent	Teknoloji	0,68
	Tesla	Elektrikli araç	0,67
	Alibaba	E-ticaret	0,63
	B.Hathaway	Finansal h.	0,54
İLK 10 ŞİRKETİN TOPLAM PIYASA DEĞERİ			11,88

DÜNYANIN EN DEĞERLİ 100 ŞİRKETİNİN ÜLKE BAZLI DAĞILIMI

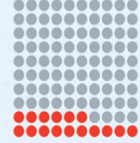
ABD 57

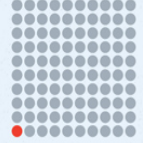
Avustralya 2

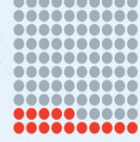
Avrupa 16

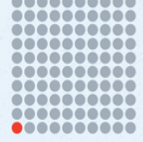
S.Arabistan 1

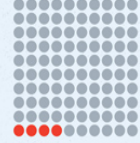
Çin 15

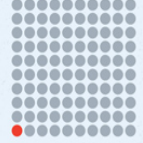
Kanada 1

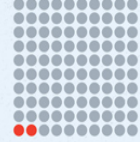
Japonya 4

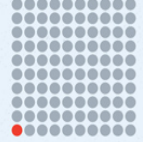
Tayvan 1

Hindistan 2

G.Kore 1

Dış ticaret istatistikleri açıklandı

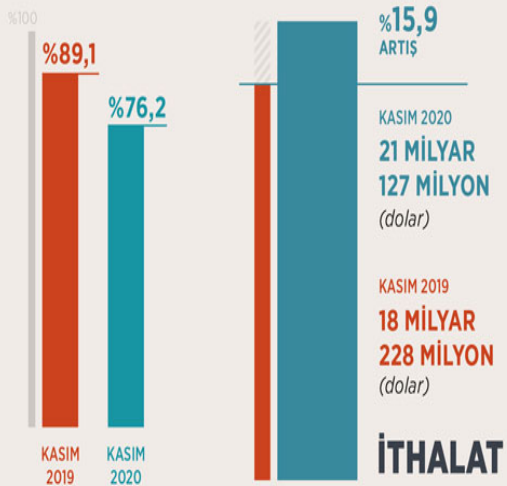
- Türkiye'nin ihracatı, kasımda geçen yılın aynı ayına göre %0,9 azaldı,

ithalatı
%15,9 arttı

- Dış ticaret açığı %153,5 artışla 1 milyar 986 milyon dolardan,

5 milyar 33 milyon dolara yükseldi

- İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI

AB'YE YAPILAN İHRACAT

geçen yılın aynı ayına göre %1,4 azaldı

6 MİLYAR
663 MİLYON 554 BİN
DOLAR

AB'NİN İHRACATTAKİ PAYI

KASIM 2019 % 41,6

KASIM 2020 % 41,4

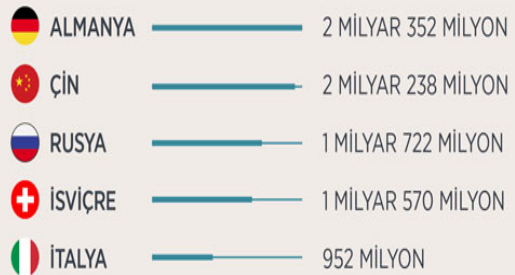
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER

(dolar)

EN FAZLA İTHALAT YAPILAN ÜLKELER

(dolar)

Afrika'da 2020 böyle geçti

Afrika, 2020 yılında tüm dünyada olduğu gibi Kovid-19 salgınıyla mücadele ederken, siyasi ve ekonomik alanda çok sayıda önemli gelişmeye de sahne oldu

KOVID-19

Kıtada **vaka sayısı 2 milyon 770 bini geçti**, virüs nedeniyle 65 bin 566 kişi hayatını kaybetti

BİRCOK ÜLKEDE SEÇİM YAPILDI

- Gana
- Burundi
- Gine
- Burkina Faso
- Tanzanya
- Togo
- Orta Afrika Cumhuriyeti

HEDASİ BARAJI KRİZİ

Kriz, Etiyopya, Mısır ve Sudan arasında karşılıklı suçlamalar ve uzlaşmadan 9 yıldır sürüyor

NİJERYA, SOMALİ VE MOZAMBİK'TE TERÖR OLAYLARI

Nijerya, Somali ve Mozambik'te terör eylemleri artış gösterdi

Son olarak Boko Haram, Aralık 2020'de Nijerya'nın kuzeyinde bir yatılı okula saldırı düzenleyerek 600'e yakın öğrenciyi kaçırdı

MALİ'DE ASKERİ DARBE
Cumhurbaşkanı Keita, 18 Ağustos'ta askeri darbeye istifa ettirildi

NİJERYA'DA POLİS KARŞITI EYLEMLER

Polis bünyesinde oluşturulan SARS birimine karşı "insan haklarını ihlal ettiği" gerekçesiyle 7 Ekim'de başlayan protestolar şiddet eylemlerine dönüştü

KAMERUN'DA ANGLOFON KRİZİ

Cumhurbaşkanı Paul Biya'nın bütün itirazlara rağmen, 7 Aralık'ta bölgesel seçimlerin yapılması kararı almasıyla birlikte, Anglofon bölgesi gergin bir yıl geçirdi

SOMALİ-KENYA DİPLOMATİK KRİZİ

Somali, iç işlerine karışmak ve toprak bütünlüğünü ihlal etmekle suçladığı komşusu Kenya'yla tüm diplomatik bağları kesti

ETİYOPYA'NIN SUDAN SINIRI ATEŞ HATTINA DÖNDÜ

Tigray eyaletini yöneten Tigray Halk Kurtuluş Cephesi'nin (TPLF) federal hükümete isyanı sonucu bölgeye askeri operasyon yapıldı

Türkiye ile Birleşik Krallık arasında serbest ticaret anlaşması imzalandı

Birleşik Krallık, Brexit sonrası Avrupa Birliği (AB) ile vardığı anlaşmanın ardından ilk serbest ticaret anlaşmasını Türkiye ile yaptı

- Anlaşma ile Brexit sonrası iki ülke arasındaki ticaret yapısıyla ilgili belirsizlik ortadan kalktı
- Anlaşma, Gümrük Birliği'nin getirdiği kazanımları korurken, Birleşik Krallık ile ilişkileri daha da derinleştirecek

- STA ile sanayi ürünlerinde **gümrük vergileri sıfırlandı**
- Tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde AB ile mevcut tavizler ölçeklendirilerek **yeni ticari ilişkilere** yansıtıldı
- Anlaşmaya eklenen bir hüküm ile STA kapsamının hizmetler, yatırımlar, ileri tarım tavizleri gibi alanları da içerecek şekilde **yakın zamanda genişletilmesi üzerinde mutabık** kalındı

TÜRKİYE-BİRLEŞİK KRALLIK DIŞ TİCARET HACMI (2019)

TOPLAM
DIŞ TİCARET HACMI
16,8 MİLYAR DOLAR

TÜRKİYE'NİN İHRACATI

11,2 MİLYAR DOLAR

İTHALATI

5,6 MİLYAR DOLAR

- Birleşik Krallık, Türkiye'nin ihracatında Almanya'nın ardından 2. sırada
- Türkiye'nin en fazla ticaret fazlası verdiği ülkelerden

29.12.2020

<https://www.aa.com.tr/tr/info/infografik/21454>

Türk savunma sanayisi 2020'yi başarılarla doldurdu

Türk savunma sanayisi şirketleri, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı koordinasyonunda son dönemde elde ettikleri cirolarla rekorlar kırarken, ulaşılan ekonomik büyüklükler şirketleri uluslararası kıyaslamaların yapıldığı listelerde bu yıl üst sıralara taşıdı

DefenseNews

Defense News Top 100'deki Türk şirketi sayısı 7'ye yükseldi

HİSAR-A+

İlk milli ve yerli hava savunma füze sisteminin son kabul testi yapıldı

KARAKULAK YÜKSEK FREKANS KESTİRME VE DİNLEME SİSTEMİ

Türk Silahlı Kuvvetleri envanterine ilk kez girdi

KIRAÇ

Yeni nesil kriminal inceleme aracı Kiraç polisin kullanımına verildi

TULPAR

Zırhlı muharebe aracının testleri tamamlandı

YENİ PROJELER

Yeni Nesil **Koral Elektronik Harp Sistemi** Projesi başlatıldı

Dikey İniş Kalkışlı Kargo İHA Projesi için sözleşme imzalandı

Milli Muharip Uçak Projesi'nin yazılım çalışmalarına başlandı

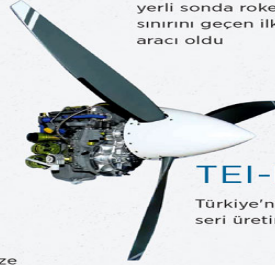
Orta sınıf **silahlı insansız kara aracı** üretilmesine yönelik sözleşme yapıldı

Türkiye'nin ilk **silahlı insansız deniz aracı ULAQ** tanıtıldı

2020'DE SAVUNMADA YAŞANAN BAZI ÖNEMLİ GELİŞMELER

İLK YERLİ SONDA ROKETİ

ROKETSAN'ın geliştirdiği yerli sonda roketi, uzay sınırını geçen ilk Türk aracı oldu

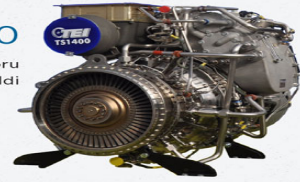

TEI-PD170

Türkiye'nin ilk turbodizel havacılık motorunun seri üretim ilk partisi teslim edildi

TEI-TS1400

İlk milli helikopter motoru teslim edildi

SUNGUR

Sungur hava savunma sistemi envantere girmeye hazır hale getirildi

SONGAR

Türkiye'nin ilk milli silahlı drone sistemi Songar, güvenlik güçlerinin kullanımına sunuldu

P-72 DENİZ KARAKOL UÇAĞI

Deniz Kuvvetleri Komutanlığına teslim edildi

DM-5 ve DM-7

Taşınabilir mühimmat sistemleri DM-5 ve DM-7 güvenlik güçlerinin kullanımına sunuldu

UYDU HAVA TERMİNALLERİ

Kangal Karıştırma/Köreltme Sistemi ile Anka-S için geliştirilen uydu hava terminallerinin teslimatlarına başlandı

TESLİMATLAR HIZ KESMEDİ

Bayraktar TB2 İHA, Atak helikopteri, Anka gibi hava platformlarının teslimatı yıl boyunca sürdü

Yerli imkanlarla üretilen **Mayına Karşı Kısmi Korumalı Kurtarıcı M4K**'nin teslimatları tamamlandı

Kirpi-II'ye yenileri eklendi

2021'in trafik cezaları belli oldu

Trafik cezaları, Hazine ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığınca belirlenen yeniden değerlendirme oranına göre yeni yılda yüzde 9,11 zamlı uygulanacak

2021'DE EN DÜŞÜK CEZA

 Taşıma sınırı üstünde yolcu alan sürücüler

113 LİRA

EN YÜKSEK CEZA

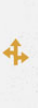
 İşletme şartlarına uymadan araç muayene etmeyi üçüncü kez tekrarlayanlara

35 BİN 699 LİRA

144 LİRA

 Emniyet kemeri takmayanlara

 Park ve duraklama yasaklarına uymayanlara

 Dönüş ve geçme kurallarına, kavşaklarda geçiş hakkına uymayanlara

 İndirme ve bindirme kurallarına uymayanlara

 Kask ve koruma gözlüğü kullanmayanlara

 Trafik kurallarına uymayan yayalara

 Araçlardan çöp atanlara

 Araçlarda yüksek seste müzik açanlara

2021'DE UYGULANACAK BAZI TRAFİK CEZA VE MİKTARLARI

1 339 LİRA

- Yetkisi olmadığı halde aracında "çakar" tabir edilen ışıklı/sesli uyarı sistemlerini kullananlara
- Alkollü araç kullananlara
- Hız sınırlarını %50'den fazla aşan sürücülere

314 LİRA

- Seyir halinde cep telefonu kullananlara
- Kırmızı ışık ve şerit ihlali yapanlara
- %30'a kadar hız sınırını aşanlara
- Araç muayenesini yaptırmayanlara

122 LİRA

- Araç tescil belgesini araçta bulundurmayanlara
- Tescil plakasını monte edilmesi gereken yerin dışında bir yere takanlara

652 LİRA

 Yaya veya okul geçitleri ile kavşak giriş ve çıkışlarında yayalara öncelik vermeyenlere

6 BİN 700 LİRA

 Drift/spin atanlara

2 BİN 698 LİRA

 Ehliyetsiz araç kullananlara

288 LİRA

 Engellilere ait alanlara park edenlere

446 LİRA

 Yetkisiz taşımacılık yapan araçlardan taşımacılık hizmeti alanlara

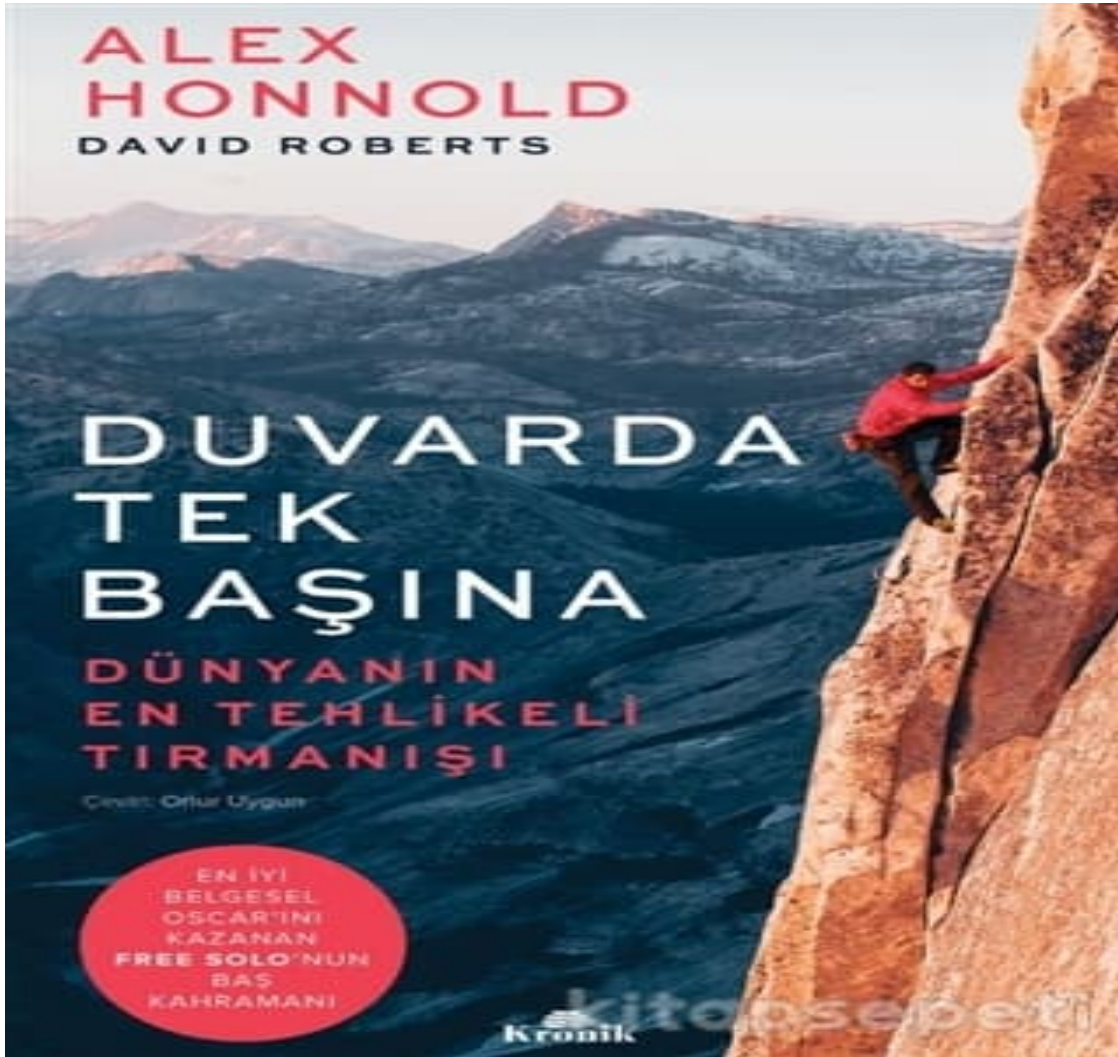
835 LİRA

 Kış lastiği kullanma zorunluluğu bulunduğu halde bu kurala uymayanlara

6 BİN 909 LİRA

 Uyuşturucu veya uyarıcı madde olarak araç kullanan kişiler

Kitap Tavsiyesi

Her sporun bir Michael Jordan'ı, ünü sahaların ötesine taştan bir sporcusu vardır; kaya tırmanışı için de bu kişi Alex Honnold!" —The Climbing Zine

Her nesilden böylesi yetenekli ancak bir iki kişinin çıkabildiği, eşsiz vizyon sahibi bir kaya tırmanışçısı olan Alex Honnold'un yaşama ve ölüme meydan okuyan hikâyesi...

Son kırk yılda, sadece bir avuç dağcı, serbest solo tırmanışların bilindik risklerini göze alabildi. Bunların yarısı ise maalesef şu an hayatta değil.

Çünkü Düşesen Ölürsün Alex Honnold keskin zekâsı ve herkesi hayrete düşüren gözü karalığıyla en dik, en tehlikeli kaya yüzlerini, herkesin imkânsız olduğunu düşündüğü uzunluk ve zorluktaki rotaları herhangi bir destek olmaksızın

tırmanıyor. Çıplak elleriyle, çatlaklara sıkıştırdığı parmak uçlarıyla ve kayadaki bir santimetrelik çıkıntılara tutunarak...

Kendisi sınırları zorlamaktan korkmuyor. Yeni rotalar açıyor, ödöller kazanıyor ve rekorları altüst ediyor.

Duvarıa Tek Başına'da Honnold, korkusuzca yaşama, risk alma ve tehlike karşısında bile odaklanmayı sürdürebilme dersleriyle dolu olağanüstü hayatını ve kariyerinin en akıl almaz başarılarını tüm ayrıntılarıyla paylaşıyor. Bu güncellenmiş baskıda, en büyük atletik başarılarından biri addedilen ve Oscar ödöllü Free Solo belgesel filminin konusu olan El Capitan'daki macerası başta olmak üzere nefes kesen deneyimlerini okuyacaksınız. Kendi kelimeleriyle ve ilk günkü coşkusuyla...